

Nieuws uit de Hervormde Gemeente Elspeek

2021 | Week 16

Predikant: ds. M. van Kooten

Nunspeterweg 4
8075 AC Elspeek
Tel. 0577-491206

E-mail: m.vankooten@solcon.nl

Scriba: ouderling J. Fijan

Zichtweg 3
8075 CN Elspeek
Tel. 0577-491098

E-mail: scriba@hervormd-elspeek.nl

IBAN Coll. van Kerkrentmeesters Herv. Gem.:

NL29 RABO 0384 7680 75

IBAN Coll. van Diakenen Herv. Gem.:

NL61 RABO 0347 5000 99

Diensten

D.V. zondag 25 april 2021
09.30 uur ds. M. van Kooten (Bediening H.A.)
15.00 uur ds. M. van Kooten (voortzetting en nabetrachting H.A.)

Collecten

1. Kerk
  2. Instandhouding predikantsplaats
  3. Kerk (extra collecte)
- Van harte aanbevolen

Vrijwillige hulpdienst

De vrijwillige hulpdienst is er voor iedereen in onze kerkelijke gemeente die tijdelijk hulp nodig heeft b.v. door ziekte bij ouderdom of om andere redenen. Heeft u vragen of wilt u gebruik maken van de vrijwillige hulpdienst neem dan contact op met Evelien v.d. Brink 492159 of Gretha van het Goor 491380

Kerkradio Oranjehof

Kerkradio Oranjehof-Elspeek: 10.30-11.15 uur
Maandagmorgen: "voorlezen" door mw. I. de Vogel
Woensdagmorgen : "Psalmen op verzoek" Wilt u voor iemand een psalm aanvragen, belt u dan naar Mw. A. van Ark, tel 0577-492059, of mailt u naar jvanark@solcon.nl of info@oranjehof.org.
De uitzending vindt plaats vanuit de Kerk aan de Vierhousterweg; te beluisteren via kanaal 58 op de kerkradio of via www.hhgelspeek.nl/preek-luisteren.
Heeft u vragen? Bel of mail dan naar Oranjehof tel 0577-492278 / info@oranjehof.org.

Bericht van Mieneke van Kooten

Het is ondertussen alweer 3 maanden geleden dat ik naar Malawi ben vertrokken. Er is veel gebeurd de afgelopen periode wat u al had begrepen. Annie is gelukkig weer grotendeels hersteld van Corona en malaria. Ze is momenteel in Nederland voor enkele weken ook in verband met ziekenhuisafspraken.

15 maart is het kinderziekenhuis open gegaan waar ik momenteel de meeste tijd doorbreng. Het is voor kinderen tot en met 5 jaar. Op dit moment zijn we alleen overdag en doordeweeks open, maar in de toekomst hopen we volledig open te gaan wanneer we genoeg sponsors hebben. Het ziekenhuis is gratis om zo een kans te geven voor medische hulp voor de armere bevolking.

Iedere morgen starten we buiten met een dagopening met het personeel en de eventueel al aanwezige patiënten.

We willen als christelijk ziekenhuis graag dat de mensen niet alleen lichamelijke hulp maar ook geestelijke hulp krijgen, dus we geven ook een bijbelvers mee naar huis.

Behalve het werk in het ziekenhuis zijn er ook andere dingen zoals de boerderij en de school. We doen allerlei activiteiten met de weeskinderen in het weekend, ook creatieve dingen zoals knutselen met afval, breien, haken en naaien. Maar ook proberen we serieuze gesprekken te hebben met de kinderen over de toekomst maar wat nog belangrijker is gesprekken over het geloof en wat dit voor hen betekent. Het belangrijkste is ook voor hen om zalig te worden. Ik ben erg dankbaar dat ik hier dienstbaar mag zijn ook al is het niet altijd gemakkelijk:

Op bergen en in dalen
en overal is God.
Waar wij ook immer dwalen
of toeven, daar is God.
Waar mijn gedachten zweven
of stijgen, daar is God.
Omlaag en hoog verheven
ja, overal is God.

Zijn trouwe Vaderogen
zien alles van nabij.
Wie steunt op zijn vermogen
die dekt en zegen Hij
Hij hoort de jonge raven
bekleedt met gras het dal
heeft voor elk schepsel gaven
ja, zorgt voor 't gans heelal

Roem Christen, aan mijn slinke
en rechterzijde is God.
Waar 'k macht'loos nederzinke
of bitter lijd', is God.
Waar trouwe vriendenhanden
niet redden, daar is God.
In dood en doodse banden,
ja, overal is God

Heel hartelijk bedankt voor de gebeden, kaarten en financiële bijdragen. Uw hulp op wat voor manier dan ook waardeer ik enorm!!

P.S. Houdt u met koningsdag de pastorietuin en het koepeltje in de gaten? Het is ten bate van Kondanani en Mienke's werk aldaar.
Giften zijn welkom t.n.v. Stichting Kondanani Nederland NL33ABNA0623246597. Wil iemand Mienke persoonlijk doneren dan kan dat t.n.v. W.N.vanKooten NL28 RABO 0134 6971 46.

Taartenactie Alies voor de vluchteling D.V. 8 mei 2021

Een nieuwe actie voor Alies. Deze keer willen we een taartenactie houden.

De opbrengst komt ten goede aan het juridische werk van Alies Koetsier bij stichting Gave.

Op d.v. 9 mei is het moederdag dus.....

U kunt kiezen uit het volgende:

slagroomschnitte	5 à 6 pers.	€ 10,00
mokka schnitte	5 à 6 pers.	€ 10,00
aardbeibavaroisevlaai	10 à 12 pers.	€ 15,00
caramelvlaai	10 à 12 pers.	€ 15,00
advocaatvlaai	10 à 12 pers.	€ 15,00

U kunt bestellen tot uiterlijk vrijdag 30 april via de website: www.aliesvoordevluchteling.nl

En dan moederdagactie aanklikken.

U kunt uw bestelling ophalen op D.V. 8 mei tussen 9.30 en 10.30 uur aan de Weth. v.d. Zandeweg 33 te Elspeet.

Lukt het niet om via de website te bestellen dan mag u bellen naar 0577-492531

We hopen op veel bestellingen!

Met vriendelijke groeten,

Het achterbancomite

Bernard Jan Hendrik Taats (II)

In mei 1844 kreeg Taats vanuit Elspeet een beroep naar Harderwijk. Hij nam dat aan. In de 'Boekzaal der geleerde wereld' lezen we dienaangaande: 'Maakte onze Leeraar, Ds. B.J.H.Taats, ons, op laatstleden Hemelvaartsdag, bekend, dat hij een eenparige beroeping naar de Hervormde gemeente van Harderwijk ontvangen, en die in ernstig beraad genomen had; heden moesten wij, tot onze smart, vernemen, dat hij zich verplicht gevonden had die roeping aan te nemen.

Op 18 augustus 1844 nam hij afscheid van Elspeet met een preek over Collossen 2:6: 'Gelijk gij dan Christus Jezus, den Heere, hebt aangenomen, wandelt (alzo) in Hem'.

De volgende zondag deed hij intrede in Harderwijk. Hij werd door zijn plaatselijke collega C.Witteveen bevestigd met een preek over Johannes 7:16: Jezus antwoordde hun en zeide: Mijn leer is Mijne niet, maar Desgenen Die Mij gezonden heeft'. Taats deed intrede met de tekstwoorden: 'Hooft Hem'(Matth.17:5b).Vanuit deze gemeente trad hij in Elspeet op om zijn opvolger en vriend kand. J. J. van Toorenenbergen uit Utrecht in het ambt te bevestigen. Eveneens bevestigde hij in 1845 ds. N. Osti te Putten waarbij hij sprak over de tekstwoorden 'Weest een zegen' (Gen.12:21). Op 13 juni 1847

leidde hij de bevestigingsdienst van de bekende predikant Dichter J.J.L. te Kate in Almkerk met wie hij bevriend was. Hij sprak daarbij over Markus 16:15: Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie alle creaturen'. Ten Kate zou later Taats bevestigen toen deze in Middelburg kwam. In 1849 leidde Taats in Elden ds. N. H. de Graaf in tot zijn dienstwerk met een preek over Johannes 1:7.

In de gemeente Harderwijk waar destijds alleen de Grote kerk stond maakte Taats kennis met Gerrit Jan Vos (1836-1912) uit Genemuiden die bakkersknecht was bij zijn oom Jan Severijn. Deze onderwijzerszoon zat bij Taats op catechisatie. Onder diens prediking kwam de jonge man tot bekering en ontwaakte de lust om predikant te worden. Hij volgde in Harderwijk bij ds. Taats ook de belijdeniscatechisatie. Later zorgde ds. Taats die inmiddels in een volgende gemeente stond dat hij voor een beurs in aanmerking kwam. Toen Vos in Utrecht studeerde werd hij met andere studenten die wensten te wandelen in de vreze des Heeren betetitelde als een 'domper' daar hij zich afzijdig hield van het vrolijke studentenleven. Tijdens die periode brak de cholera uit. Vele studenten verlieten toen tijdelijk de academiestad maar Vos bleef. Hij was overtuigd dat de ziekte hem niet zou vellen omdat hij de belofte had gekregen "Tot u zal het niet genaken" (Ps.91:7). Zo durfde hij later ook zijn vader te verplegen toen deze aan typhus leed. Vos werd later predikant in Oostermeer en Eestrum (1862-1865) Spannum en Edens (1865-1869), Goes (1869-1872), Middelburg (1872-1875) en Amsterdam (1875-1912) en was gebakerd in de kringen van het Reveil. Hij streed voor de gereformeerde belijdenis in de hervormde kerk maar moest niets weten van afscheiding. Hij stond een medisch en niet juridisch herstel van de kerk voor. Het strijden voor punten en komma's van belijdenis kon naar zijn mening hete hoofden en koude harten teweegbrengen maar het onvervalste woord er in werpen –zo lang het kanwaachtige wedergeboorte en bekering.

Hoewel hij in zijn Friese tijd veel voor het christelijk onderwijs deed en betrokken was bij de opening van verschillende christelijke scholen was hij ook daarin wars van samenwerking met Afscheidenen. In tegenstelling tot Groen van Prinsterer die hen net zo goed rekende tot de hervormde gezindheid vanwege trouw aan de belijdenis reageerde Vos: 'Wie bij ons niet mag kerken, mag ook niet met ons werken en wij mogen hen niet sterken'. Deze oud-catechisant van Taats promoveerde in 1870 *suma cum laude* op een dissertatie getiteld 'De Nieuw Synodale bijbelvertaling, inzonderheid van de vijf historische boeken

des Nieuwen Testaments onderzocht'. Immers was in 1868 een Nieuwe Vertaling van het Nieuwe Testament verschenen onder verantwoordelijkheid van de hervormd synode. Vos oordeelde dat deze 'Bijbelvertaling Bijbelbestrijding' inhield. In diverse passages en aantekeningen bespeurde hij een vrijzinnige geest. Vos oordeelde in zijn dissertatie. 'De bewerkers hebben zich ter taak gesteld aan de gemeente een andere Christus te verkondigen, dan die het fundament is, waarop onze gemeente is gebouwd'. Als voorbeeld noemde hij o.a. de vertaling van Mattheus 3:11 waar we lezen over de Heere Jezus: 'Die zal u met de Heilige Geest en met vuur dopen'. In de synodale vertaling stond te lezen: 'Deze zal u met heilige geest en vuur dopen'. Hier zag Vos terecht een miskenning van de Heilige Geest en Jezus meer een leraar dan een Zaligmaker. Toen het Nederlands Bijbelgenootschap deze vertaling ging uitgeven bedankte Vos als lid.

Vanwege zijn afschuw van afscheiding haalde hij in 1886 de gramschap van Abraham Kuyper c.s. over zich toen hij in Amsterdam meehielp de dolerenden te schorsen als voorzitter van de centrale kerkenraad en dat geen kerkgebouw in dolerende handen terecht kwam. Kuyper schold hem voor 'beulsknecht', 'Judas', 'verbreker van de rechten des Heeren', 'gevallene in de strik des duivels' en vele andere benamingen meer. Met name onder het kerkvolk was men niet mis jegens Vos. Iemand schreef van hem in de krant: 'Vossen zijn listige, looze en roofzuchtige dieren, zij kunnen zich verbergen onder de bladeren van de belijdenis en kunnen zelfs het gekweel van de zangvogels nabootsen'. Grover was het dat men hem Psalm 58 toewenste: 'Laat hem smelten als water... laat hem henengaan als een smeltende slak'. Terwijl nog weer een ander Vos waardig vond in de Amsterdamse gracht te smijten. 'Grootter genot zou men in Abrahams schoot niet smaken dan Vos te zien waar de rijke man zijne oogen ophief'.

De gemeente Harderwijk diende Taats tot 1851. In die tijd kwam zijn jaargenoot en studievriend ds. F.C. van den Ham vanuit Veenendaal naar Harderwijk. Taats bevestigde hem met een preek over Lukas 14:17 'En hij zond zijn dienstknecht uit ten ure des avondmaals, om de genoden te zeggen: Komt, want alle dingen zijn nu gereed'. Met Van den Ham trok hij in 1847 naar Heemstede waar ten huize van de bekende Nicolaas Beets een vergadering van predikanten bijeenkwam om 'de ellendige toestand der kerk' te bespreken. Uit die predikantenvergadering is o.a. de oprichting van het blad 'De Vereeniging Christelijke stemmen' gegroeid. Eenmaal vinden we daar-

in van Taats in 1850 een bijdrage over het zielelijden van de Heere Jezus in Gethsemané. De meeste bladzijden werden gevuld door ds.O.G.Heldring, ds.D.Molenaar e.a.

Taats was ongehuwd. Men zegt dat hij een minder aantrekkelijk voorkomen had en moeilijk liep. Anderzijds was het de vriendelijkheid zelf zodat hij door velen bemind werd.

In 1851 werd Taats beroepen te Middelburg in de vacature van ds.J.F.Kuyper, de vader van de bekende Abraham, wegens diens vertrek naar Leiden. Aanvankelijk stond hij op een twaalfstal waarop ook zijn Harderwijkse collega Van den Ham, de bekende Nicolaas Beets en ds. Bresser van Strijen stonden. Ds. Bresser kwam tot bekering nadat hij aan het raam had staan luisteren van mensen die bij hem niet in de kerk kwamen maar bidstond hielden voor diens bekering.... Uiteindelijk werd Taats gekozen en deed op 7 september 1851 alaar intrede. Hij werd bevestigd door zijn plaatselijke collega ds.J.J.L.ten Kate in de Nieuwe kerk met een preek over Romeinen 10:15b. De preek verscheen in druk onder de titel 'De evangeliedienaar een vredebede' waarbij de opbrengst was voor de Armenkerk in Middelburg.

Ds.Taats zette zich in zijn Middelburgse tijd ook in voor de Nederlandse vereniging tot afschaffing van alcoholische dranken. Deze vereniging die in 1853 was opgericht had een 'formulier van verbintenis' gemaakt die luidde: "Wij, ondergeteekenden, verbinden ons, om van heden af geen sterken drank (behalve tot geneeskundig gebruik) te zullen drinken of aan anderen schenken, het gebruik zoowel als het misbruik op allerlei wijze te zullen tegengaan, en anderen tot eene gelijke verbintenis als deze aan te sporen. (...)" Taats nam vanaf de oprichting zitting in het bestuur van die vereniging als voorzitter. De reden tot deze oprichting had vooral te maken met de vele armoede die gevolg was van het drinken van sterke drank.

Samen met zijn plaatselijke collega J.J.L.ten Kate (de bekende dichter) protesteerde hij in 1854 bij de synode vanwege de predikanten Zaalberg in Den Haag en Meyboom in Amsterdam die ondanks hun vrijzinnige prediking toch op 29 oktober 1854 bevestigd werden in het ambt. Ze hadden tevens de brutaliteit om allebei bij hun intrede te preken over 1 Kor.2:2: 'Want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u dan Jezus Christus en Dien gekruisigd'. En dan te bedenken dat genoemde predikanten de Godheid van Christus loochenden alsmede de verzoening door het bloed van de Zoon Gods. De synode liet na dit schrijven van de Middelburger predi-

kanten aan Taats en Ten Kate weten dat ze in het vervolg van die 'onverstandigen en onchristelijken, hoewel dan ook gemoedelijken ijver te onthouden'. Daarna tekenden de twee op 16 november 1854 nog eens een adres tegen deze twee predikanten maar hielden ze zich vervolgens stil. Was het angst voor de gevolgen of gevoel van machteloosheid tegen de bestuursorganisatie van de kerk? Me dunkt het laatste. (Slot volgt D.V.)

Herinneringen

In de Waarheidsvriend van afgelopen week stond een mooi artikel van drs.P.J.Vergunst over dr.I.Boot. Daarin was ook een persoonlijke herinnering opgenomen van ds.A.Romein aan de tijd op het seminarie in mei 1960 waaraan ook dr.I.Boot (oud-predikant van Nijkerkerveen) en ds.S.de Jong (ooit in Elspeet beroepen) deelnamen. Een foto met alle deelnemers en deelnemsters met rector dr.H.Berkhof in het midden complementeren het geheel. Ik citeer:

'Het is een mooie voorjaarsavond in mei 1960. Nag gedane studie maak ik een wandeling met medestudent Ton Klusener in het park Hydepark. Het is er heerlijk stil en koel. Wanneer we na ons ommetje met een fris hoofd de grote zaal van het Eykmanhuis betreden, raken we in een totaal andere sfeer. Er draait een single op de platenspeler met muziek van Chris Braber 'and his big band'. In die tijd een bekende jazzpianist en bandleider. De muziek klinkt hard in een snel ritme. In een grote kring zit het grootste gedeelte van onze medeseminaristen mee te deinen, het ritme met de vingers mee te roffelen of de klanken mee te neurien. Voor de binnenkomer als wij een kakafonie van geluiden. Ineens gaat de deur open, voor een ander tweetal wandelaars. Het zijn Sijmen de Jong (de latere predikant van Houten, Ouddorp, Katwijk aan Zee, Staphorst en Numansdorp) en les Boot. Nooit vergeet ik de schrik in hun opengesperde ogen. In welke wereldse disco zijn ze beland? Hun schrik betreft niet alleen de harde, opzweepende muziek, zeker niet hun smaak. Maar dat dit 'helse lawaai' is opgezet door aanstaande dominees van de kerk. Snel draaien beide broeders zich om, zoeken de rust van hun kamer....'

Ruim dertig jaar later was er opnieuw een 'lichting' predikanten die hun seminarietijd er op hadden zitten, dit keer niet als student maar als predikant. Deelnemers waren naast ondergetende o.a. de huidige Oener predikant alsmede professor Moehn, collega M.van Duijn wiens broer onlangs plotseling in Noord Afrika overleed, collega Voets die enkele weken geleden een beroep aannam naar Bruchem-

Kerkwijk alsmede een jong gestorven collega die in de Wilhelmus a Brakelstrjitte te Exmorra woonde maar kennelijk onbekend was met diens Redelijke Godsdienst. De 'grote zaal' van Hydepark waarin een week daarvoor met grote meerderheid het besluit tot Samen op Weg werd doorgedrukt was nu ingericht met een smakelijk koud buffet vanwege de laatste avond die we er doorbrachten. Elke deelnemer werd uitgenodigd om iets ten gehore te brengen, hetzij gedicht, (muzikale) voordracht, sketch of wat ook. Het was ook hier een kakafonie aan geluiden. Niet alleen vanwege het 'heavy metal' dat enkele predikanten als hun lievelingsmuziek lieten horen maar ook dat enerzijds een dierbaar gedicht van de nadere reformator Willem Sluiter ten gehore werd gebracht terwijl een ander achter de piano plaatsnam en -hoewel verdienstelijk spelend- ons liet horen 'homo dominee' te zijn. Ik herinner me dat ik nog nooit zo vroeg onder de wol ben gegaan. Toen we daar destijds in ons eigen kerkblad op terugblikten besloten we met het volgende: 'Het mocht ons maar in de schuld brengen. Waar zijn onze gebeden voor de kerk. Waar zijn onze tranen over de kerk? Er is er maar Eén Die kon zeggen: 'Want 'd ijver van Uw huis heeft Mij verteerd'. De Borg en Middelaar. We mochten Hem maar bij de voortduur aankleven'.

Bij de diensten

Komende zondag zal zo de Heere wil de tafel des Heeren gereed staan om hen te nodigen die zichzelf vanwege hun zonden mishagen. Als het ware een walging van zichzelf hebben zoals Ezechiël dat verwoordt (Ez.6:9). Maar ook met een vast vertrouwen dat hun zonden om Christus wil vergeven zijn en hun geloof wensten te versterken en wensden hun leven in Gods dienst te besteden. De Heere geve gezegende diensten.

P.S. Voor de goede orde: 's Morgens zijn de gemeentelieden welkom waarvan de naam begint met L t/m Z, 's middags A t/m K. Mocht u verhinderd zijn in de dienst van uw achternaam en wilt u deelnemen aan het Heilig Avondmaal, dan kunt u contact opnemen met de scriba om in de andere dienst te worden ingedeeld.

Ter overdenking

Ik daag het heelal uit te bewijzen dat er iemand is die van Christus' deur weggejaagd of verboden werd in Hem een Zaligmaker te vinden (C.H.Spurgeon 1834-1892)

de redactie